

II

(Незаконодателни актове)

РЕШЕНИЯ

РЕШЕНИЕ (ЕС) 2021/1868 НА СЪВЕТА

от 15 октомври 2021 година

относно насоки за политиките по заетостта на държавите членки

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 148, параграф 2 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като взе предвид становището на Европейския парламент ⁽¹⁾,като взе предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽²⁾,

след консултация с Комитета на регионите,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта ⁽³⁾,

като има предвид, че:

- (1) Държавите членки и Съюзът трябва да работят за изготвянето на координирана стратегия за заетостта, и по-специално за развитието на квалифицирана, обучена и адаптивна работна сила, както и на пазари на труда, които са ориентирани към бъдещето и реагират на икономическите промени, с оглед на постигането на целите за пълна заетост и социален прогрес, балансиран растеж, високо равнище на защита и подобряване качеството на околната среда, установени в член 3 от Договора за Европейския съюз (ДЕС). Като отчитат националните практики по отношение на отговорностите на социалните партньори, държавите членки трябва да разглеждат насърчаването на заетостта като въпрос от общ интерес и да координират действията си в тази насока в рамките на Съвета.
- (2) Съюзът трябва да се бори срещу социалното изключване и дискриминацията и да насърчава социалната справедливост и закрила, равенството между жените и мъжете, солидарността между поколенията и защитата на правата на детето, както е предвидено в член 3 от ДЕС. При определянето и осъществяването на своите политики и дейности Съюзът трябва да отчита изискванията, свързани с насърчаването на висока степен на заетост, с осигуряването на адекватна социална закрила, с борбата с бедността и социалното изключване, както и с постигането на висока степен на образование и обучение и защита на човешкото здраве, както е посочено в член 9 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС).
- (3) В съответствие с ДФЕС Съюзът разработи и въведе инструменти за координация в областта на икономическата политика и политиката по заетостта. Като част от тези инструменти насоките за политиките по заетостта на държавите членки („насоките“), изложени в приложението към Решение (ЕС) 2020/1512 на Съвета ⁽⁴⁾, заедно с общите насоки за икономическите политики на държавите членки и на Съюза, съдържащи се в Препоръка (ЕС) 2015/1184 на Съвета ⁽⁵⁾, съставляват интегрираните насоки. Тяхното предназначение е да насочват изпълнението на

⁽¹⁾ Становище от 16 септември 2021 г. (все още непубликувано в Официален вестник).⁽²⁾ Становище от 23 септември 2021 г. (все още непубликувано в Официален вестник).⁽³⁾ Становище от 24 юни 2021 г. (все още непубликувано в Официален вестник).⁽⁴⁾ Решение (ЕС) 2020/1512 на Съвета от 13 октомври 2020 г. относно насоки за политиките за заетост на държавите членки (ОВ L 344, 19.10.2020 г., стр. 22).⁽⁵⁾ Препоръка (ЕС) 2015/1184 на Съвета от 14 юли 2015 г. относно общи насоки за икономическите политики на държавите членки и на Европейския съюз (ОВ L 192, 18.7.2015 г., стр. 27).

политиките в държавите членки и в Съюза, отразявайки взаимозависимостта между държавите членки. Така полученият набор от координирани европейски и национални политики и реформи следва да представлява подходяща цялостна устойчива комбинация от икономически политики и политики по заетостта, която да доведе до положително въздействие в други области.

- (4) Насоките са в съответствие с Пакта за стабилност и растеж, действащото законодателство на Съюза и различни инициативи на Съюза, включително препоръките на Съвета от 10 март 2014 г. ⁽⁶⁾, 15 февруари 2016 г. ⁽⁷⁾, 19 декември 2016 г. ⁽⁸⁾, 15 март 2018 г. ⁽⁹⁾, 22 май 2018 г. ⁽¹⁰⁾, 22 май 2019 г. ⁽¹¹⁾, 8 ноември 2019 г. ⁽¹²⁾, 30 октомври 2020 г. ⁽¹³⁾ и 24 ноември 2020 г. ⁽¹⁴⁾, препоръката на Комисията (ЕС) 2021/402 ⁽¹⁵⁾ и препоръката на Съвета (ЕС) 2021/1004. ⁽¹⁶⁾
- (5) Европейският семестър обединява различните инструменти в обща рамка за интегрирана многостранна координация и наблюдение на икономическите политики и политиките по заетостта. Европейският семестър цели да постигне устойчивост на околната среда, производителност, справедливост и стабилност, като в същото време интегрира принципите на Европейския стълб на социалните права и на неговия инструмент за мониторинг — набора от социални показатели, и осигурява силна ангажираност със социалните партньори, гражданското общество и други заинтересовани страни. Той подкрепя постигането на целите за устойчиво развитие. Политиките по заетостта и икономическите политики на Съюза и на държавите членки следва да вървят ръка за ръка с прехода на Европа към неутрална по отношение на климата, екологично устойчива и цифрова икономика, да повишават конкурентоспособността, да осигуряват адекватни условия на труд, да насърчават иновациите, да утвърждават социалната справедливост и равните възможности, както и да преодоляват неравенствата и регионалните различия.
- (6) Изменението на климата и свързаните с околната среда предизвикателства, глобализацията, цифровизацията, изкуственият интелект, дистанционната работа, основаната на платформи икономика и демографските промени преобразяват европейските икономики и общества. Съюзът и неговите държави членки следва да работят съвместно с цел ефективно преодоляване на тези структурни фактори и при необходимост да адаптират съществуващите системи, като отчитат тясната взаимозависимост на икономиките и пазарите на труда на държавите членки и свързаните с тях политики. Това изисква съгласувани, амбициозни и ефективни действия на политиката както на равнището на Съюза, така и на национално равнище, в съответствие с ДФЕС, и разпоредбите на Съюза за икономическото управление и при зачитане на Европейския стълб на социалните права. Тези действия на политиката следва да включват насърчаване на устойчивите инвестиции, подновен ангажимент за подходящо планирани реформи, които подобряват потенциала за икономически растеж, създаването на качествени работни места, производителността, адекватните условия на труд, социалното и териториалното сближаване, конвергенцията във възходяща посока, устойчивостта и упражняването на фискална отговорност. Те следва да съчетават мерки в областта на търсенето и на предлагането, като същевременно отчитат тяхното социално въздействие и въздействия върху околната среда и заетостта.
- (7) Европейският парламент, Съветът и Комисията прокламираха Европейския стълб на социалните права ⁽¹⁷⁾. Той определя 20 основни принципа и права, целящи да допринесат за правилното и справедливо функциониране на пазарите на труда и социалните системи, структурирани в три категории: равни възможности и достъп до пазара на труда, справедливи условия на труд и социална закрила и приобщаване. Принципите и правата дават насока на стратегията на Съюза, като гарантират, че преходът към неутралност по отношение на климата и устойчивост на околната среда, цифровизацията и демографските промени са социално справедливи. Европейския стълб на социалните права и съгътстващият го набор от социални показатели представляват референтна рамка за наблюдение на резултатите в областта на заетостта и социалните показатели на държавите членки, за стимулиране на реформите

⁽⁶⁾ Препоръка на Съвета от 10 март 2014 г. относно рамка за качество на стажовете (ОВ С 88, 27.3.2014 г., стр. 1).

⁽⁷⁾ Препоръка на Съвета от 15 февруари 2016 г. относно интеграцията на дълготрайно безработните лица на пазара на труда (ОВ С 67, 20.2.2016 г., стр. 1).

⁽⁸⁾ Препоръка на Съвета от 19 декември 2016 г. относно повишаване на уменията: нови възможности за възрастните (ОВ С 484, 24.12.2016 г., стр. 1).

⁽⁹⁾ Препоръка на Съвета от 15 март 2018 г. относно Европейска рамка за качествено и ефективно чиракуване (ОВ С 153, 2.5.2018 г., стр. 1).

⁽¹⁰⁾ Препоръка на Съвета от 22 май 2018 г. относно ключовите компетентности за учене през целия живот (ОВ С 189, 4.6.2018 г., стр. 1).

⁽¹¹⁾ Препоръка на Съвета от 22 май 2019 г. относно висококачествени системи за образование и грижи в ранна детска възраст (ОВ С 189, 5.6.2019 г., стр. 4).

⁽¹²⁾ Препоръка на Съвета от 8 ноември 2019 г. относно достъпа до социална закрила за работниците и самостоятелно заетите лица (ОВ С 387, 15.11.2019 г., стр. 1).

⁽¹³⁾ Препоръка на Съвета от 30 октомври 2020 г. относно „Мост към работни места — укрепване на гаранцията за младежта“, и за замяна на Препоръката на Съвета от 22 април 2013 г. за създаване на гаранция за младежта (ОВ С 372, 4.11.2020 г., стр. 1).

⁽¹⁴⁾ Препоръка на Съвета от 24 ноември 2020 г. относно професионалното образование и обучение (ПОО) за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост (ОВ С 417, 2.12.2020 г., стр. 1).

⁽¹⁵⁾ Препоръка (ЕС) 2021/402 на Комисията от 4 март 2021 г. относно ефективна активна подкрепа за заетостта вследствие на кризата с COVID-19 (ЕАПЗ) (ОВ L 80, 8.3.2021 г., стр. 1).

⁽¹⁶⁾ Препоръка (ЕС) 2021/1004 на Съвета от 14 юни 2021 г. за създаване на Европейска гаранция за децата (ОВ L 223, 22.6.2021 г., стр. 14).

⁽¹⁷⁾ Междунституционална прокламация относно Европейския стълб на социалните права (ОВ С 428, 13.12.2017 г., стр. 10).

на национално, регионално и местно равнище и за съчетаване на социалното и пазарното измерение в днешната съвременна икономика, включително чрез насърчаване на социалната икономика. На 4 март 2021 г. Комисията представи план за действие за прилагането на Европейския стълб на социалните права („план за действие“), включващ амбициозни, но реалистични водещи цели и допълнителни подцели за 2030 г. в областта на заетостта, уменията, образованието и социалната закрила.

- (8) На 8 май 2021 г. по време на социалната среща на върха в Порто държавните и правителствени ръководители признаха Европейския стълб на социалните права като основен елемент на възстановяването, като отбелязаха, че неговото прилагане ще засили стремежа на Съюза към цифров, екологичен и справедлив преход и ще допринесе за постигането на възходящо социално и икономическо сближаване и за преодоляване на демографските предизвикателства. Те подчертаха, че социалното измерение, социалният диалог и активното участие на социалните партньори са в основата на една силно конкурентна социална пазарна икономика. Те установиха, че планът за действие предоставя полезни насоки за прилагането на Европейския стълб на социалните права, включително в областта на заетостта, уменията, здравеопазването и социалната закрила. Те приветстваха новите водещи цели на Съюза за 2030 г. по отношение на заетостта (78 % от населението на възраст 20—64 години следва да са заети), уменията (60 % от всички възрастни следва да участват в обучение всяка година) и намаляването на бедността (с най-малко 15 милиона души, включително пет милиона деца), както и преразгледания набор от социални показатели с оглед на наблюдението на напредъка към прилагането на принципите Европейския стълб на социалните права като част от рамката за координация на политиките в контекста на европейския семестър. Освен това те отбелязаха, че с постепенното възстановяване на Европа от пандемията от COVID-19 приоритет ще бъде преминаването от защита на работни места към създаване на нови работни места и подобряване на качеството им, и подчертаха, че прилагането на принципите в Европейския стълб на социалните права ще бъде от съществено значение, за да се гарантира създаването на повече и по-добри работни места за всички в рамките на приобщаващо възстановяване.

Те изтъкнаха своя ангажимент за единство и солидарност, което означава също да се гарантират равни възможности за всички и никой да не бъде изоставен. Те потвърдиха и решимостта си, както е установено в Стратегическата програма на Европейския съвет за периода 2019—2024 г., да продължат все по-задълбочено да прилагат Европейския стълб на социалните права на равнището на Съюза и на национално равнище, като надлежно се съобразяват със съответните области на компетентност и принципите на субсидиарност и пропорционалност. Накрая, те подчертаха, че е важно да се следи отблизо, включително на най-високо равнище, постигнатият напредък по изпълнението на Европейския стълб на социалните права и водещите цели на Съюза за 2030 г.

- (9) Реформите на пазара на труда, включително националните механизми за определяне на заплатите, следва да следват националните практики на социален диалог с оглед на осигуряването на справедливи заплати, които дават възможност за достоен жизнен стандарт и устойчив растеж. Те следва също така да предоставят необходимата възможност за всеобхватно разглеждане на социално-икономическите въпроси, включително подобряването на устойчивостта, конкурентоспособността, иновациите, създаването на качествени работни места, условията на труд, бедността сред работещите, образованието и уменията, общественото здраве и приобщаването и реалните доходи. Държавите членки и Съюзът следва да гарантират смекчаването на въздействието на пандемията, свързана с COVID-19 върху социалната и икономическата сфера и заетостта, както и че преходите са социално справедливи и оправдани. Следва да се цели укрепване на възстановяването и стремежа към приобщаващо и устойчиво общество, в което хората са защитени, могат да предвиждат и управляват промените и активно да участват в обществото и икономиката. Необходим е съгласуван набор от активни политики на пазара на труда, състоящи се от временни стимули за наемане и преход, политики за умения и подобрени служби по заетостта, за да се подпомогнат преходите на пазара на труда, както се подчертава в Препоръката (ЕС) 2021/402.
- (10) Следва да се води борба с дискриминацията във всичките ѝ форми, да се гарантира равенството между половете и да се подкрепя младежката заетост. Достъпът и възможностите за всички следва да бъдат гарантирани, а бедността и социалното изключване, включително на децата, следва да бъдат намалени, по-специално като се гарантират ефективно функциониращи трудови пазари и подходящи и приобщаващи системи за социална закрила и се премахнат пречките пред образованието, обучението и участието на пазара на труда, включително чрез инвестиции в образованието и грижите в ранна детска възраст, както и в цифровите умения. Навременният и равен достъп до финансово достъпни дългосрочни грижи и здравни услуги, включително превенция и насърчаване на здравните грижи, е от особено значение с оглед на пандемията, свързана с COVID-19, и в контекста на застаряващите общества. Потенциалът на хората с увреждания да допринасят за икономическия растеж и социалното развитие следва да бъде оползотворен в по-висока степен. С навлизането на нови икономически и бизнес модели в Съюза трудовите правоотношения също се променят. Държавите членки следва да гарантират, че трудовите правоотношения, произтичащи от новите форми на труд, поддържат и укрепват европейския социален модел.

- (11) Интегрираните насоки следва да служат за основа на препоръките, които Съветът може да отправи към отелпните държави членки. След стартирането на Механизма за възстановяване и устойчивост с Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁸⁾ Комисията коригира цикъла на европейския семестър за 2021 г. и предложи само препоръки относно бюджетното състояние на държавите членки през 2021 г., както е предвидено в Пакта за стабилност и растеж.
- (12) Държавите членки следва пълноценно да използват REACT-EU, установен в Регламент (ЕС) 2020/2221 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁹⁾, за укрепване на фондовете на политиката на сближаване до 2023 г., Европейския социален фонд плюс, установен в Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁰⁾, Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, включително Фонда за справедлив преход, установен в Регламент (ЕС) 2021/1056 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²¹⁾ и InvestEU, установен в Регламент (ЕС) 2021/523 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²²⁾, за да насърчават заетостта, социалните инвестиции, социалното приобщаване, достъпността, както и по-големите възможности за повишаване на квалификацията и за преквалификация на работната сила, ученето през целия живот и висококачественото образование и обучение за всички, включително цифровата грамотност и умения.
- Държавите членки следва също да използват пълноценно Европейския фонд за приспособяване към глобализацията за съкратени работници, установен в Регламент (ЕС) 2021/691 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²³⁾, за да подкрепят работниците, съкратени в резултат на големи реструктурирания, като например пандемията, свързана с COVID-19 и социално-икономическите трансформации, произтичащи от глобализацията, технологичните и екологичните промени. Макар интегрираните насоки да са предназначени за държавите членки и Съюза, те следва да се изпълняват в партньорство с всички национални, регионални и местни органи, с активното участие на парламентите, както и на социалните партньори и представителите на гражданското общество.
- (13) Комитетът по заетостта и Комитетът за социална закрила трябва да следят за съответствието на изпълняваните политики с насоките за политиките по заетостта, като действат в рамките на мандата си съгласно Договорите. Тези комитети и други подготвителни органи на Съвета, свързани с координацията на икономическите и социалните политики, трябва да работят в тясно сътрудничество. Диалогът относно политиките между Европейския парламент, Съвета и Комисията, по-специално по отношение на насоките за политиките по заетостта на държавите членки, следва да се поддържа.
- (14) Беше проведена консултация с Комитета за социална закрила,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Насоките за политиките по заетостта на държавите членки, изложени в приложението към Решение (ЕС) 2020/1512, остават в сила за 2021 г. и следва да намерят отражение в политиките по заетостта и програмите за реформи на държавите членки.

⁽¹⁸⁾ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

⁽¹⁹⁾ Регламент (ЕС) 2020/2221 на Европейския парламент и на Съвета от 23 декември 2020 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 1303/2013 по отношение на допълнителните средства и уредбата за изпълнение с цел оказване на помощ за улесняване на преодоляването на последиците от кризата в контекста на пандемията от COVID-19 и социалните последици от нея и за подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката (REACT-EU) (ОВ L 437, 28.12.2020 г., стр. 30).

⁽²⁰⁾ Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейски социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013 (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 21).

⁽²¹⁾ Регламент (ЕС) 2021/1056 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Фонда за справедлив преход (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 1).

⁽²²⁾ Регламент (ЕС) 2021/523 на Европейския парламент и на Съвета от 24 март 2021 г. за създаване на програмата InvestEU и за изменение на Регламент (ЕС) 2015/1017 (ОВ L 107, 26.3.2021 г., стр. 30).

⁽²³⁾ Регламент (ЕС) № 2021/691 на Европейския парламент и на Съвета от 28 април 2021 г. относно Европейския фонд за приспособяване към глобализацията за съкратени работници (ЕФПГ) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1309/2013 (ОВ L 153, 3.5.2021 г., стр. 48).

Член 2

Адресати на настоящото решение са държавите членки.

Съставено в Люксембург на 15 октомври 2021 година.

За Съвета
Председател
J. CIGLER KRALJ
